

ПЕРСОНАЛІЇ

Іван Городиський

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри державного управління
Українського католицького університету
(Львів, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/orcid=0000-0003-2187-7752>
ih@ucu.edu.ua

DOI: 10.33498/Юш-2024-09-159

УДК 347.965:929 [Ольга Ганицька]

ОЛЬГА ГАНИЦЬКА – ПЕРША УКРАЇНСЬКА АДВОКАТКА*

Анотація. У статті досліджено життєвий шлях та професійну діяльність Ольги-Ельвіри Ганицької (дівооче прізвище – Люстїг), яку слід вважати першою українською адвокаткою. З урахуванням історичних джерел, архівних матеріалів і публікацій розкрито значення цієї особистості як однієї з перших жінок в українській адвокатурі, яка практикувала в міжвоєнній Польщі, зокрема у Львові. У статті акцентовано увагу на тому, що Ганицька, отримавши юридичну освіту у Львівському університеті, здійснювала практичну діяльність, мала саме українську національну ідентичність і демонструвала професійну і громадську активність. Її внесок у становлення незалежної адвокатської професії в українському середовищі особливо важливий, оскільки її діяльність припала на часи, коли жінки лише починали завойовувати місце в цій професії. У статті також аргументовано, чому саме Ганицька повинна вважатися першою адвокаткою-українкою, зокрема через умови міжвоєнної Польщі, в яких адвокати могли вільно захищати своїх клієнтів та безперешкодно брати участь у громадському житті та захищати українців у політичних процесах. Розкрито біографічні відомості про Ганицьку, її діяльність у Львові та післявоєнний період, який вона провела в еміграції в Австрії, зберігаючи зв'язок із українською діаспорою і національним рухом. Окремий інтерес становить її взаємодія з українським національним рухом у вигнанні, що передбачала комунікацію з представниками ОУН та іншими українськими дія-

© Іван Городиський, 2024

* Ольга Ельвіра Люстїг-Ганицька [Фотографія] в Юрій Юзич, 'Перша українська адвокатка – пластунка Віра' (Історична Правда 22 липня 2024) <<https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/07/22/164133>> (дата звернення 30.09.2024).

чами. Стаття сприяє усвідомленню ролі Ганицької не лише як першої українки-адвокатки, а й як носійки національних цінностей і представниці української професійної інтелігенції в умовах міжвоєнної Європи.

Ключові слова: Ольга Ганицька; перша українська адвокатка; адвокатура; міжвоєнна Польща; національна ідентичність; український національний рух; емансипація жінок; правнича історія України.

Історична традиція і тяглість є важливими елементами розбудови правової системи та правничої професії у всіх країнах. Особливо важливим цей контекст є для України. Як слушно відзначає відомий американський юрист українського походження Богдан Витвицький, 'верховенство права в Україні неможливо вдосконалити без усвідомлення історії, інакше ті самі помилки будуть повторюватися знову і знову'¹.

Для України вивчення та осмислення нашої правничої історії має особливо велике значення, оскільки лише після здобуття нашою державою незалежності у 1991 р. розпочинається відновлення вільної юридичної професії. До цього часу, в умовах тоталітарно-терористичного режиму СРСР, система права сприймалася не більше як необхідна надбудова до партійно-ідеологічної системи, тому виводити історичну традицію української юриспруденції із тих часів є неможливим.

Відповідно важливим є дослідження історії українського права, зокрема адвокатури, в ті періоди, коли вона могла відносно вільно розвиватися до встановлення радянської влади в Україні, в період до 1919–1940 рр. (залежно від регіону).

Дослідження з історії української адвокатури, які розпочалися після здобуття Україною незалежності, активізувалися в останні десятиліття. Цей процес відбувається як зусиллями окремих авторів, так і інституцій, зокрема Центру досліджень адвокатури і права Національної асоціації адвокатів України, який реалізовує магістральний проєкт "Історія адвокатури України"².

Тематика досліджень теж є дуже широкою: вчені й експерти намагаються охопити історію української адвокатури загалом³, окремі її історичні періоди чи регіональні сторінки⁴ або ж діяльність і спадщину видатних українських адвокатів⁵. Однак ще продовжує залишатися чимало невивчених сторінок і питань, які залишаються без відповіді, які ще тільки очікують дослідження та висвітлення в історико-правовій науці.

Одним із таких питань є українські жінки в адвокатській професії. Попри очевидну актуальність цього питання, воно тривалий час залишається поза

¹ Б. Витвицький, *Верховенство права, засаднича справедливість, історія та роль правників* (Центр Дністрянського 2021) 27.

² Центр досліджень адвокатури і права <<https://unba.org.ua/research-center>> (дата звернення 30.09.2024).

³ Т. Варфоломєєва, О. Святоцький, В. Кульчицький, *Історія адвокатури України* (Львів 1992).

⁴ А. Бойчук, 'Інститут адвокатури на західноукраїнських землях другої половини XIX – початку XX століття (на матеріалах Галичини)' (автореф. дис. канд. юрид. наук 2011) 20; Є. Дурнов, 'Адвокатура в Україні: історико-правове дослідження (кінець XIX – XX ст.)' (автореф. дис. д-ра юрид. наук, 2018) 36.

⁵ Б. Савчук, *Адвокатська, економічна і громадсько-політична діяльність Степана Федака (1861–1937)* (Манускрипт-Львів 2020) 304.

увагою дослідників та експертів і лише нещодавно з'явилася низка публіцистичних статей, присвячених розкриттю цієї проблеми.

Тривалий час вважалося, що першою представницею України в адвокатській професії була Катерина (Гітель) Абрамівна Флейшиць (1888–1968)⁶. Після закінчення Кременчуцької гімназії у 1904 р. К. А. Флейшиць у 1907 р. закінчила юридичний факультет французької Сорбонни, а у 1909 р. – екстерном юридичний факультет Санкт-Петербурзького університету. Того ж року вона стала помічницею присяжного повіреного (аналог статусу помічника адвоката), але її спроба вести практичну діяльність викликала спротив прокуратури і невдовзі її було позбавлено статусу помічниці⁷.

На нашу думку, попри всю важливість досвіду К. А. Флейшиць, лише сам факт народження на певній території України видається недостатнім, щоб автоматично атрибутувати їй українську національну ідентичність та говорити про неї як про першу українську адвокатку. Після завершення навчання в гімназії усе її свідоме життя минуло за межами України (у Санкт-Петербурзі та Москві), немає жодних свідчень, що вона ідентифікувала себе саме як українку.

Серед інших кандидатур називають Олександру Євгенівну Судовщикову-Косач (1867–1924), яка була письменницею (під псевдонімом Грицько Григоренко) та громадською діячкою. У 1903 р. вона закінчила юридичне відділення Київських вищих жіночих курсів і згодом працювала “правозаступницею” та “дістала при суді якусь платну працю”, однак, як пише Л. Смоляр, “вона настільки не подобалася їй, що Олександра покидає її”⁸.

Хоча О. Є. Судовщикова-Косач заслуговує на увагу як одна з перших українок у юридичній професії, проте саме адвокатською вважати її діяльність навряд чи можна. По-перше, після випадку з К. А. Флейшиць спроби допустити жінок до адвокатської практики в Російській імперії були заблоковані, а по-друге, професійна юридична діяльність в умовах тоталітарного режиму СРСР не може вважатися такою, що відповідає поняттю “незалежної адвокатури”.

Сам статус “оборонців” та СРСР і УСРР/УРСР у той період позначався іншими кваліфікаційними вимогами, обмеженою самоврядністю та більшою прив'язаністю діяльності колегій оборонців до органів державної та партійної влади. Також у пресі постійно чинився тиск на них у зв'язку із “класовою” та “ідеологічною” невідповідністю складу адвокатури критеріям “соціалістичного суспільства”⁹.

⁶ Н. Аніщук, ‘Фемінізація адвокатури: гендерний аналіз’ [2013] 13 Наукові праці Національного університету “Одеська юридична академія” 378.

⁷ І Міронова, ‘Боротьба за юридичні права жінок в Російській імперії (друга половина XIX – початок XX ст.)’ [2019] 2(2)27 *Universum Historiae et Archeologiae* 170–171.

⁸ Л. Смоляр, *Минуле заради майбутнього: жіночий рух Наддніпрянської України II пол. XIX – поч. XX століття. Сторінки історії* (Астропринт 1998) 317.

⁹ С. Губар, ‘Соціалістична реорганізація адвокатури: досвід УСРР кінця 1920-х років’ [2016] 2 *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право* 51–53.

Отже, питання того, ким була перша українська адвокатка, доцільно розв'язувати в контексті діяльності адвокатів-українців, які працювали, зокрема, на території Галичини й Волині, які у міжвоєнний період входили до складу Польщі (Другої Речі Посполитої). Попри те, що національна політика польського уряду щодо українців не відповідала повною мірою як демократичним стандартам, так і зобов'язанням узяти за підсумками Першої світової війни, проте політичні та професійні права адвокатів там були дотримані на значно вищому рівні.

Так, українські адвокати вільно брали участь у політичних процесах, у яких захищали обвинувачених українців, без страху бути покараними з політичних мотивів¹⁰; обиралися до Сейму та Сенату Польщі (за підсумками виборів у 1928 р., з 32 українців – послів до Сейму, 10 були адвокатами або кандидатами адвокатури, а з 10 сенаторів таких було 5)¹¹; брали участь у діяльності органів адвокатського самоврядування та створювали власні професійні асоціації¹².

Отже, українська адвокатура, яка діяла на українських землях у міжвоєнній Польщі, перебувала в тодішньому європейському контексті, зокрема в частині емансипації жінок та їхнього доступу до професії адвоката. Провідний український адвокат того часу – Лев Ганкевич, першою адвокаткою-українкою називав Ольгу Ельвіру Люстіг-Ганицьку¹³, що підтверджується і звітом із XV Загальних зборів Союзу українських адвокатів у 1937 р.¹⁴

Тож саме *Ольгу-Ельвіру Ганицьку* (дівоче прізвище – Люстіг, надалі – Ольга Ганицька) можна вважати першою українською адвокаткою. На жаль, через десятиліття радянського режиму пам'ять про неї практично не збереглася. І лише у 2024 р. завдяки двом публікаціям на ресурсі “Історична правда”¹⁵ її ім'я стало відомим, а джерела у зазначених публікаціях дають уявлення про джерельну базу щодо її життя та професійної діяльності.

Слід підкреслити, що Ольга Ганицька не була єдиною адвокаткою того часу в Польщі чи Галичині. Першою адвокаткою в Польщі вважається Гелена Вевурська (Helena Wiewiórska), яка отримала це звання у 1925 р.¹⁶

¹⁰ І Гловацький, ‘Роль колегії оборонців в організації правового захисту політичних в'язнів у політичних судових процесах у Східній Галичині (1918–1926 рр.)’ [2023] 2 Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права 21–27.

¹¹ С Баран, ‘Шляхами нашого відродження’ [1934] 2 Життя і право 16.

¹² І Городиський, ‘Невідомий ювілей: до 100-річчя Союзу українських адвокатів’ (Юридична Газета 13 липня 2023) <<https://yur-gazeta.com/publications/istoriya-advokaturi/nevidomiy-yuviley-do-100richchya-soyuzu-ukrayinskih-advokativ.html>> (дата звернення 30.09.2024).

¹³ Л Ганкевич, ‘Українські адвокати у Львові’ [1962] Альманах Українського Національного Союзу 140–146.

¹⁴ XV. Звичайні Загальні Збори “Союзу Українських Адвокатів” [1938] 1 Життя і право 25.

¹⁵ І Городиський, ‘Перша українська адвокатка: невідома доля Ольги Ганицької’ <<https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/07/10/164091>> (дата звернення 30.09.2024); Юрій Юзич, ‘Перша українська адвокатка – пластунка Віра’ (Історична Правда 22 липня 2024) <<https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/07/22/164133>> (дата звернення 30.09.2024).

¹⁶ Helena Wiewiórska – pierwsza kobieta adwokat w Polsce (9 lipca 2017) <<https://pokojadwokacki.pl/helena-wiewiorska-pierwsza-kobieta-adwokat-w-polsce>> (accessed 30.09.2024).

А у 1939 р. “Ілюстрований довідник міста Львова” (*Ilustrowany Informator Miasta Lwowa*) в списку адвокатів подавав імена ще близько десяти жінок.

Проте саме Ганицьку можна вважати першою адвокаткою-українкою за ідентичністю.

Ольга-Ельвіра Люстіг народилася 8 січня 1908 р. у місті Тереховлі, у змішаній німецько-українській сім’ї залізничного урядовця Ігнатія Люстіга та Каміли Стеткевич. Разом із сестрами отримала українське національне виховання, брала активну участь у діяльності товариства “Пласт”¹⁷.

Про її українську ідентичність свідчать і анкетні записи в університеті, де вона протягом усіх чотирьох років навчання була записана як українка за національністю та греко-католичка за віровизнанням¹⁸.

Через професію батька сім’я багато переїжджала. У травні 1927 р. вона закінчила (склала “іспит зрілості”) жіночу гімназію Товариства “Рідна Школа” в Станіславові¹⁹, а згодом сім’я переїхала до Львова. У Львові того ж 1927 р. Ольга Люстіг вступає на юридичний факультет Львівського університету, куди її було зараховано того ж року²⁰.

Випускники університету міжвоєнного періоду згодом склали цілу плеяду видатних правників і міжнародних діячів. Герш Лаутерпахт (1897–1960, випуск 1919 р.), Рафал Лемкін (1900–1959, випуск 1926 р.), Луїс Бруно Сон (1914–2006, випуск 1935 р.), Ян Карський (1914–2000, випуск 1935 р.) залишили глибокий слід в історії ХХ ст.

Ольга Люстіг навчалася і формувалася як особистість у тому ж середовищі, яке виховало ці видатні постаті. Серед її викладачів був видатний юрист-міжнародник ХХ ст. Людвік Ерліх (1889–1968), вчений з кримінального права європейського масштабу Юліуш Макаревич (1872–1955), відомий експерт із приватного та цивільного права Роман Лонгшам Де Бер’є (1883–1941) та ін.²¹

Вона отримала диплом про закінчення університету та здобуття ступеня магістра права 9 липня 1931 р. Як свідчить її диплом, два з чотирьох річних підсумкових іспитів вона склала на “задовільну” оцінку, а ще два – на “добру”²².

У 1937 р. Ольга Ганицька вийшла заміж за львівського адвоката Степана Ганицького і разом із ним мала адвокатську канцелярію у Львові за адресою: вулиця Генерала Токаржевського, 64 (сучасна вул. Городецька)²³.

Про професійну діяльність Ганицької натепер даних не знайдено. Однак можна стверджувати, що вона добре усвідомлювала свій статус першої

¹⁷ Юзич (н 15).

¹⁸ Центральний державний історичний архів Львівської області (далі – ЦДІАЛ). Ф. 26. Оп. 15. Спр. 222. Арк. 513; ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 226. Арк. 518; ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 230; ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 234.

¹⁹ Іспит зрілості в дівочій гімназії “Рідної Школи” в Станіславові. [1927] 121(11089) Діло 4.

²⁰ ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 465, Арк. 321–322.

²¹ ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 465, Арк. 321–322.

²² ЦДІАЛ. Ф. 26. Оп. 15. Спр. 465, Арк. 321–322.

²³ *Ilustrowany Informator Miasta Lwowa Ze Spisem Miejscowości Wojew. Lwowskiego Na Rok 1939* (1939) 24.

української адвокатки та обстоювала права жінок у юридичній професії, зокрема серед українців.

Так, у 1938 р. у газеті “Діло” анонімний автор, прихований за псевдонімом “Аля”, опублікував кілька статей, у яких критикував ідею, що жінки можуть бути суддями чи присяжними в суді²⁴. У відповідь Ганицька організувала захід на тему “Жінки як судді присяглих”, який відбувся 14 лютого 1938 р.²⁵

У своєму виступі адвокатка твердо відкинула таке бачення, зазначивши, що ‘не можна категорично запевняти, що всі жінки не можуть чи хочби покищо не можуть засідати на лавах присяглих суддів, так само як не можемо сказати, що всі чоловіки безумовно підготовані до такого завдання’²⁶, і послалася на вже сучасний тоді досвід Британії та США.

Після початку Другої світової війни Ольга Ганицька разом із чоловіком Степаном та донькою Мартою-Ярославою перебралися спочатку в Перемишль, а після 1944 р. – до Австрії, де оселилися в Інсбруку²⁷.

Ольга Ганицька згодом була згадана в розсекречених документах ЦРУ за 1962 р., де йдеться про зустріч двох офіцерів управління з учасником українського національного руху, що співпрацював із ними під криптонімом “А/2”.

У цих документах описано, як учасники зустрічі обговорюють можливу поїздку Ольги Ганицької (Ol’ha Hanyts’ka) у СРСР та її листування з Михайлом Степаняком – відомим діячем ОУН радянським політв’язнем, якого звільнили з ув’язнення у 1961 р. Вона могла знати його через навчання та професійну діяльність – Степаняк навчався на юридичному факультеті Львівського університету, 1926–1931 рр., а згодом працював у адвокатській канцелярії Михайла Західного в Бережанах і надалі там працював як самостійний адвокат²⁸.

За планом, під час особистої зустрічі Ольга мала передати Степаняку інформацію від “А/2” (із яким він добре знайомий) від Закордонного проводу ОУН та Української Головної Визвольної Ради, а також певну фінансову допомогу²⁹. Чи відбулася ця зустріч, залишається невідомим.

Ольга-Ельвіра Люстіг-Ганицька упокоїлася 10 березня 2005 р. у містечку Альдранс недалеко від Інсбрука й похована поруч із чоловіком Степаном на місцевому кладовищі³⁰.

Установлення факту того, хто був першою українською адвокаткою, є важливим для української правової спільноти в кількох вимірах. Найперше

²⁴ Аля, “Чи жінки повинні бути присяглими суддями?” [1938] 29(14861) Діло 5.

²⁵ Жінки як судді присяглих [1938] 32(14864) Діло 12.

²⁶ Аля, “Жінки й суди присяглих” [1938] 1 Життя і право 43.

²⁷ Юзич (н 15).

²⁸ М Петрів, *Українські адвокати: державні, громадські, політичні та культурно-освітні діячі кінця XIX – першої половини XX ст. Книга 1* (Юстиніан 2014) 424.

²⁹ Aerodynamic Vol. 45 Contact Reports <<https://www.cia.gov/readingroom/document/519a2b79993294098d50fba8>> (accessed 30.09.2024).

³⁰ Юзич (н 15).

це усуває одну з білих плям української юридичної історії та сприяє відновленню тяглості історичної традиції української адвокатури із міжвоєнного періоду, а не радянського періоду, коли не існувало незалежного правосуддя та адвокатури.

Також це важливо в тому контексті, що в наш складний час особливо цінним є мати рольові моделі із-поміж історичних постатей. У момент, коли українська нація надзвичайно високою ціною обстоює власну ідентичність, її слід доводити та підтверджувати в різних вимірах і сферах, зокрема й у правничій.

І, нарешті, дуже важливим є розвиток досліджень гендерної перспективи історії адвокатури України. Такі дослідження повинні сприяти ширшому висвітленню ролі жінок у адвокатській професії в Україні, що особливо важливо тепер, коли постійно зростає кількість адвокаток.

Постать Ольги Ганицької, яка була не просто адвокаткою за званням, а й вела активну професійну та громадську діяльність, є чудовим прикладом суспільного служіння, а її ім'я повинно бути назавжди вписане в історію українського права. Українські адвокати повинні відновлювати пам'ять про неї та її колег, задля формування нової ціннісної та етичної основи, необхідної для оновлення адвокатської професії в Україні.

REFERENCES

Bibliography

Archives

1. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Lvivskoi oblasti (TsDIAL). F. 26. Op. 15. Spr. 222.
2. TsDIAL. F. 26. Op. 15. Spr. 226.
3. TsDIAL. F. 26. Op. 15. Spr. 230.
4. TsDIAL. F. 26. Op. 15. Spr. 234.
5. TsDIAL. F. 26. Op. 15. Spr. 465.

Authored books

6. *Ilustrowany Informator Miasta Lwowa Ze Spisem Miejscowości Wojew. Lwowskiego Na Rok 1939* (1939).
7. Petriv M, *Ukrainski advokaty: derzhavni, hromadski, politychni ta kulturno-osvitni diiachy kintsia XIX – pershoi polovyny XX st. Knyha 1* (Yustinian 2014).
8. Savchuk B, *Advokatska, ekonomichna i hromadsko-politychna diialnist Stepana Fedaka (1861–1937)* (Manuskrypt-Lviv 2020).
9. Smoliar L, *Mynule zarady maibutnoho: zhinchoho rukh Naddnyprianskoi Ukrainy II pol. XIX – poch. XX stolittia. Storinky istorii* (Astroprynt 1998).
10. Vytvytskyi B, *Verkhoventstvo prava, zasadnycha spravedlyvist, istoriia ta rol pravnykiv* (Tsentr Dnistrianskoho 2021).
11. Varfolomieieva T, Sviatotskyi O, Kulchytskyi V, *Istoriia advokatury Ukrainy* (Lybid 1992).

Journal articles

12. Anishchuk N, 'Feminizatsiia advokatury: hendernyi analiz' [2013] 13 Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu "Odeska yurydychna akademiia" 375.
13. Glovatskyi I, 'Rol kolehii oborontsiv v orhanizatsii pravovoho zakhystu politychnykh viazniv u politychnykh sudovykh protsesakh u Skhidnii Halychyni (1918–1926 rr.)' [2023] 2 Visnyk Khmelnytskoho instytutu rehionalnoho upravlinnia ta prava 21.

14. Hubar S, 'Sotsialistychna reorganizatsiia advokatury: dosvid USRR kintsia 1920-kh rokiv' [2016] 2 Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo 50.
15. Mironova I, 'Borotba za yurydychni prava zhinok v Rosiiskii imperii (druha pol. XIX – pochatok XX st.)' [2019] 2(2)27 Universum Historiae et Archeologiae 163.

Newspaper articles

16. Alia, 'Chy zhinky povynni buty prysiahnymy suddiamy?' [1938] 29(14861). Dilo 5.
17. Alia, 'Zhinky y sudy prysiahlykh' [1938] 1 Zhyttia i pravo 43.
18. Baran S, 'Shliakhamy nashoho vidrozhennia' [1934] 2 Zhyttia i pravo 3.
19. Hankevych L, 'Ukrainski advokaty u Lvovi' [1962] Almanakh Ukrainskoho Natsionalnogo Soiuzu 140.
20. Horodyskyy I, 'Nevidomyi yuvilei: do 100-richchia Soiuzu ukrainskykh advokativ' <<https://yur-gazeta.com/publications/istoriya-advokaturi/nevidomiy-yuviley-do-100richchya-soyuzu-ukrayinskih-advokativ.html>> (accessed 30.09.2024).
21. Horodyskyy I, 'Persha ukrainska advokatka: nevidoma dolia Olhy Hanytskoi' <<https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/07/10/164091>> (accessed 30.09.2024).
22. Ispyt zrilosyi v divochii gimnazii "Ridnoi Shkoly" v Stanyslavovi [1927] 121 (11089). Dilo 4.
23. XV. Zvychaini Zahalni Zbory "Soiuzu Ukrainskykh Advokativ" [1938] 1 Zhyttia i pravo 23.
24. Yuzych Y, 'Persha ukrainska advokatka: plastunka Vira' <<https://www.istpravda.com.ua/columns/2024/07/22/164133>> (accessed 30.09.2024).
25. Zhinky yak suddi prysiahlykh [1938] 32(14864) Dilo 12.

Theses

26. Boichuk A, 'Instytut advokatury na zakhidnoukrainskykh zemliakh druhoi polovyny XIX – pochatku XX stolittia (na materialakh Halychyny)' (2011).
27. Durnov Y, 'Advokatura v Ukraini: istoryko-pravove doslidzhennia (kinets XIX – XX st.)' (2018).

Websites

28. Helena Wiewiórska – pierwsza kobieta adwokat w Polsce <<https://pokojadwokacki.pl/helena-wiewiorska-pierwsza-kobieta-adwokat-w-polsce>> (accessed 30.09.2024).

Ivan Horodyskyy

OLGA HANYTSKA – FIRST UKRAINIAN LAWYERESS

ABSTRACT: This article explores the life path and professional career of Olga-Elvira Hanytska (née Lustig), who should be recognized as the first Ukrainian woman lawyer. Drawing on historical sources, archival materials, and publications, the study highlights Hanytska's role as a pioneering woman in the Ukrainian legal profession. Practicing in interwar Poland, notably in Lviv, where Hanytska pursued a legal career after graduating from Lviv University. Her work not only underscored professional achievement in the field of law but also affirmed Ukrainian national identity. Hanytska's contribution to the establishment of an independent legal profession within the Ukrainian context is particularly significant, given that her career coincided with a period when women were only beginning to secure their place in the profession. The article further argues why Hanytska should be considered the first Ukrainian woman lawyer, particularly due to the interwar Polish environment, which allowed lawyers the freedom to defend clients and participate in public life, including involvement in Ukrainian political processes. Biographical information about Hanytska is provided, detailing her activities in Lviv, her post-war years spent in exile in Austria, and her enduring connection with the Ukrainian diaspora and national movement. This article sheds light on Hanytska's role not only as the first Ukrainian woman lawyer but also as a custodian of national values and a representative of the Ukrainian professional intelligentsia in interwar Europe.

Keywords: Olga Hanytska; first Ukrainian woman lawyer; legal profession; interwar Poland; national identity; Ukrainian national movement; women's emancipation; legal history of Ukraine.